

จดหมายข่าว

พลังใบ

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

- 2** รายงาน
การรับรองคุณภาพสินค้ายางแท่งเอสทีอาร์
เพื่อการส่งออก
- 5** ขอกุญด้วยคน
เทคโนโลยีการจัดการสวนมะพร้าว (ตอนที่ 2)
- 10** ฉีกซอง
เกษตรและอาหารหลังโควิด
- 16** จากโต๊ะบอกลอ
การพัฒนา Generation Y
เพื่อรองรับการขับเคลื่อนประเทศ

ปีที่ 22 ฉบับที่ 11 ประจำเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2563
ISSN 1513-0010

การรับรองคุณภาพสินค้ายางแท่งเอสทีอาร์ เพื่อการส่งออก

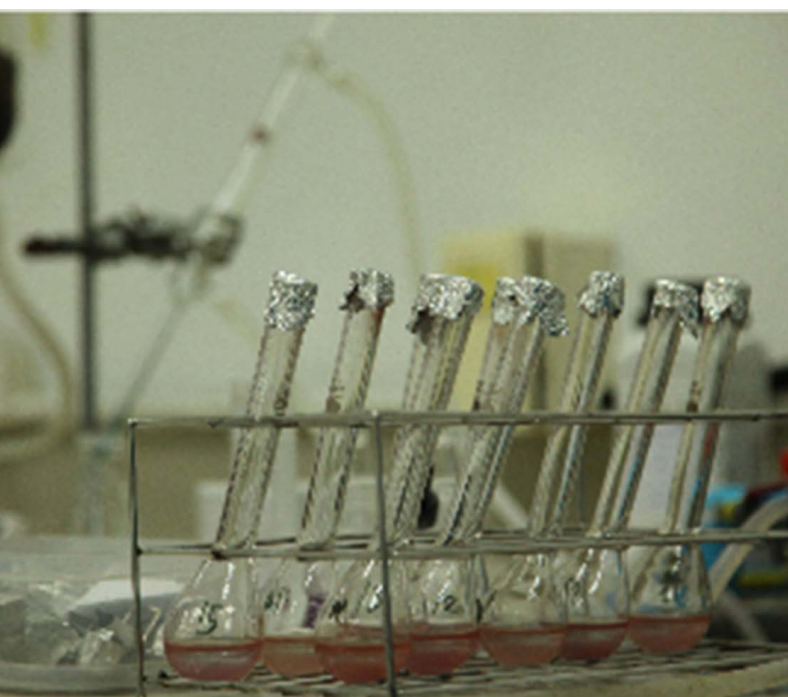
กองการยาง กรมวิชาการเกษตร มีภารกิจในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ.2542 ในการควบคุมการผลิต การค้า การส่งออก และการนำเข้ายาง รวมถึงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยาง การให้การรับรองมาตรฐานห้องปฏิบัติการยางแท่งเอสทีอาร์ และการให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพยาง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยาง

ปัจจุบันผู้ประกอบการยาง มีการส่งออกยางในรูปของยางแท่งเอสทีอาร์ (Standard Thai Rubber, STR) ยางผสม ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางข้น เป็นต้น ในปี 2562 ประเทศไทยมีการส่งออกยางแท่งเอสทีอาร์ เป็นอันดับ 1 ของประเทศ จำนวน 1,518,550 ตัน คิดเป็น 69.1 % ของปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติ และมีมูลค่าการส่งออก 67,199 ล้านบาท

การส่งออกยางแท่งเอสทีอาร์ทุกครั้งต้องมีใบรับรองคุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์ประกอบการส่งออกเสมอ ซึ่งใบรับรองคุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์นี้ต้องออกโดยห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งที่ได้รับอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร

การรับรองคุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์ มีการทดสอบวิเคราะห์คุณภาพยาง 7 รายการทดสอบ ได้แก่ การทดสอบปริมาณสิ่งสกปรก การทดสอบปริมาณเถ้า การทดสอบปริมาณสิ่งระเหย การทดสอบปริมาณไนโตรเจน การทดสอบดัชนีความอ่อนตัว การทดสอบความหนืด และการทดสอบสี

ยางแท่งเอสทีอาร์สามารถแบ่งได้ 8 ชั้น คือ ยางแท่งเอสทีอาร์ XL (STR XL) ยางแท่งเอสทีอาร์ 5L (STR 5L) ยางแท่งเอสทีอาร์ 5 (STR 5) ยางแท่งเอสทีอาร์ 5 CV (STR 5 CV) ยางแท่งเอสทีอาร์ 10 (STR 10) ยางแท่งเอสทีอาร์ 10 CV (STR 10 CV) ยางแท่งเอสทีอาร์ 20 (STR 20) ยางแท่งเอสทีอาร์ 20 CV (STR 20 CV) โดยแต่ละชุดยางจะต้องทดสอบสมบัติยางผ่านเกณฑ์กำหนดตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องการกำหนดมาตรฐานยางและวิธีการมัดยางและการบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก

สำหรับการขออนุญาตเป็นห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่ง มีขั้นตอนและแนวทางการขออนุญาตตามคู่มือการขออนุญาตเป็นผู้จัดให้มีการวิเคราะห์หรือการทดสอบคุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ.2542 (มาตรา 29) ดังนี้

1. ผู้ประกอบการยื่นคำขออนุญาตเป็นผู้จัดให้มีการวิเคราะห์หรือการทดสอบคุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์ ได้ที่กลุ่มควบคุมการอนุญาตตามพระราชบัญญัติกองการยาง ศูนย์ควบคุมยางในส่วนภูมิภาค หรือยื่นคำขออนุญาตผ่านระบบ National Single Window (NSW) โดยมีเอกสารประกอบการยื่นขออนุญาต เช่น รายชื่อและหลักฐานแสดงวุฒิของหัวหน้าห้องปฏิบัติการสำเนาปริญญาบัตร สำเนาระเบียนผลการศึกษา เอกสารรับรองผ่านการฝึกอบรมการทดสอบยางแท่งเอสทีอาร์จากกรมวิชาการเกษตร

2. แต่งตั้งคณะผู้ตรวจติดตามและประเมิน

3. คณะผู้ตรวจติดตามและประเมิน เข้าตรวจและรายงานผลการตรวจติดตามให้แก่ห้องปฏิบัติการทราบ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

4. การเข้าร่วมกิจกรรมการทดสอบเปรียบเทียบความสามารถกับกรมวิชาการเกษตร หรือ การเข้าร่วมกิจกรรมการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ

5. คณะกรรมการควบคุม กำกับ ดูแล ห้องปฏิบัติการยางแท่งเอสทีอาร์ พิจารณาออกใบอนุญาต

กรมวิชาการเกษตร โดยกองการยาง และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการพัฒนาระบบการขออนุญาตเป็นห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่ง และการออกใบรับรองคุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์ ผ่านระบบ National Single Window (NSW) ซึ่งเป็นระบบการบริการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ (G2G, G2B และ B2B) สำหรับการนำเข้า ส่งออกและโลจิสติกส์รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งเป็นระบบบริการแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติควบคู่ไปกับการปฏิรูปกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ และเป็นการลดการใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการสามารถทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัยและลดการใช้กระดาษ รวมถึงการใช้ข้อมูลร่วมกันกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง และการเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาตและใบรับรองคุณภาพระหว่างหน่วยงานภาครัฐภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยผู้ให้บริการทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจสามารถติดตามผลในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานนำเข้า ส่งออกและการอนุมัติต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ (e-Tracking) ทุกวันทุกเวลา

ปัจจุบันห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งของกองการยาง มี 4 แห่ง ได้แก่

1. ห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งกลุ่มพัฒนาระบบมาตรฐานยาง กองการยาง หมายเลขโทรศัพท์ 0 2579 4184
2. ห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งศูนย์ควบคุมยางสงขลา หมายเลขโทรศัพท์ 0 7458 6657
3. ห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งศูนย์ควบคุมยางฉะเชิงเทรา หมายเลขโทรศัพท์ 0 3808 6950
4. ห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งศูนย์ควบคุมยางหนองคาย หมายเลขโทรศัพท์ 0 4249 0926

ในช่วงปี 2562-2563 ห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งของเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร มีจำนวน 76 แห่ง ที่สามารถออกใบรับรองคุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์เพื่อการส่งออกได้

ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งเอสทีอาร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบยาง ให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล คือการขอรับรองระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2017 ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่ง กลุ่มพัฒนาระบบมาตรฐานยาง กองการยาง ได้รับการรับรองระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2017 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2563 โดยได้รับการรับรอง 8 รายการทดสอบ ได้แก่ การทดสอบปริมาณสิ่งสกปรก การทดสอบปริมาณเถ้า การทดสอบปริมาณสิ่งระเหย การทดสอบปริมาณไนโตรเจน การทดสอบความอ่อนตัวเริ่มแรก การทดสอบดัชนีความอ่อนตัว การทดสอบความหนืด และการทดสอบสี

ปัจจุบันมีห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งที่ได้รับอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร จำนวน 16 แห่ง ที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2017 และยังมีห้องปฏิบัติการทดสอบยางแท่งอีกประมาณ 5-10 แห่ง ที่อยู่ในกระบวนการการขอรับการรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 : 2017 ซึ่งเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับมาตรฐานยางของประเทศไทย

เทคโนโลยีการจัดการ

สวนมะพร้าว (ตอนที่ 2)

ได้กล่าวในตอนที่แล้วว่า น้ำเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับสวนมะพร้าว มะพร้าวควรจะได้น้ำ 600 ลิตร/สัปดาห์ หรือ 90 ลิตร/วัน มะพร้าวไม่ควรรอน้ำจากฝนอย่างเดียว ควรมีการให้น้ำบ้าง เมื่อให้น้ำแล้วควรหาวัสดุ เช่นเปลือกมะพร้าว กะลามะพร้าว หรือใบมะพร้าวที่อยู่ในสวนมาคลุมโคนต้น เพื่อป้องกันความชื้นในดินไม่ให้ระเหยออกมา

การคลุมโคนต้นควรคลุมเพียงชั้นเดียวไม่ควรวางซ้อนกันหลายชั้น อาจเสี่ยงกับการที่ด้วงแรดมะพร้าว และด้วงวงมะพร้าวจะมารวางไข่บนกองทางใบ และเป็นสาเหตุให้เข้าทำลายต้นมะพร้าวที่ปลูกได้

เมื่อถึงฤดูฝน ถึงแม้จะมีฝนตกลงมา วัสดุที่คลุมโคนต้นมะพร้าวไม่ว่าจะเป็นเปลือก กาบมะพร้าว กะลาหรือใบมะพร้าวที่คลุมโคนต้นไม่จำเป็นต้องรื้อออกมา ความชื้นที่อยู่ในดินจะช่วยย่อยสลายวัสดุดังกล่าวกลายเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้กับต้นมะพร้าวอีกด้วย

การให้น้ำแก่ต้นมะพร้าว

ใบมะพร้าวที่เหลือแห้งติดอยู่บนต้นมะพร้าว จะไม่สร้างอาหาร คือไม่สามารถสังเคราะห์แสงได้ เกษตรกรควรดึงออกจากต้น เพื่อเป็นการสงวนน้ำในลำต้นมะพร้าว จากการศึกษาวิจัย พบว่า มะพร้าวต้นหนึ่งจะมีใบประมาณ 40 ใบ เมื่อเก็บเกี่ยวทะลาลงมาแล้วควรเกี่ยวหรือตัดเอาใบเหลือง ใบที่เกือบแห้ง ที่ใช้ไม่ได้ลงมาด้วย เป็นการช่วยสงวนน้ำไว้ให้พอเพียงกับใบที่ยังเหลืออยู่ เนื่องจากจำนวนใบมาก มีปากใบมาก ก็มีการคายน้ำมาก โดยเฉพาะช่วงแล้ง ต้นที่มีใบมะพร้าวน้อยที่สุดยังอยู่บนต้นได้ถึง 23 ใบ

เปลือกมะพร้าวมีปุ๋ยหลงเหลืออยู่ ประมาณ 60%

ผลมะพร้าวประกอบไปด้วยแร่ธาตุ โดยเฉพาะส่วนเปลือกซึ่งพ่อค้าคนกลางจะปอกออกส่วนหนึ่ง (หรือเรียกว่า ปอกหยอย) ก่อนส่งจำหน่ายให้โรงงาน หรือตลาดในประเทศ ในเปลือกนี้ยังคงเหลือแร่ธาตุประมาณ 60% ของทั้งผล ซึ่งผลวิเคราะห์พบว่า มีธาตุโพแทสเซียมเหลืออยู่ในเปลือกมะพร้าวกับกะลา ดังนั้นการที่เราเก็บผลผลิตมะพร้าวออกไปจากต้น จากสวน ก็เท่ากับเราเอาปุ๋ยออกไปด้วย ถ้าเราเก็บเอาเปลือกมะพร้าวมาคลุมโคนต้นมะพร้าว ก็เท่ากับเอาปุ๋ยโพแทสเซียมกลับคืนมาในสวนมะพร้าวของเรานั่นเอง

วัสดุที่คลุมโคนต้นมะพร้าว

วัสดุที่นำมาคลุมโคนต้นจะช่วยป้องกันแสงแดดที่ส่องลงมาที่พื้นดินหรือโคนต้นมะพร้าวจะเป็นการป้องกันไม่ให้น้ำระเหยออกจากดินมากเกินไป เป็นการชะลอการสูญเสียน้ำและการคายน้ำยังเป็นไปตามปกติ ทั้งนี้การคายน้ำ เป็นการแพร่ของน้ำออกจากใบของพืช โดยผ่านทางปากใบ หากมีน้ำในดินน้อย การคายน้ำจะลดลง โดยทั่วไป ปากใบปิดเวลากลางคืน และเปิดในเวลากลางวัน การคายน้ำนี้สัมพันธ์ต่อพืชในด้านการควบคุมการเคลื่อนที่ของน้ำในพืช ทำให้น้ำเคลื่อนที่จากรากขึ้นไปด้านบนมากขึ้น ควบคุมการดูดซึมธาตุอาหารของพืช เพราะธาตุอาหารที่พืชนำไปใช้ได้ต้องอยู่ในรูปสารละลาย การคายน้ำยังทำให้อุณหภูมิของใบลดลง โดยลดความร้อน ที่เกิดจากแสงแดดที่ใบ แต่พืชจะไม่สามารถคายน้ำในสภาพที่แดดจัดเพราะอาจเสียน้ำมากเกินไปและเหี่ยวก่อนที่จะลำเลียงน้ำได้ทันส่งผลให้พืชขาดแร่ธาตุไปบ้าง

ทำสวนมะพร้าวผสมผสานร่วมกับไม้อื่น

ในพื้นที่ภาคใต้ เช่น จังหวัดชุมพร การทำสวนมะพร้าวแบบผสมผสานร่วมกับไม้ผล ไม้พุ่ม สวนมะพร้าวมีความร่มรื่น เป็นการสร้างความชื้นให้สวนมะพร้าว สวนมะพร้าวในจังหวัดชุมพรจะมีทั้งไม้ผล ไม้ยืนต้นและไม้พุ่มผสมผสานกัน สร้างระบบนิเวศในสวนมะพร้าวทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ด้วยสภาพภูมิอากาศที่มีปริมาณน้ำฝนมากกว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำให้การระบาดของแมลงศัตรูพืชน้อยและผลผลิตมะพร้าวต่อไร่ของจังหวัดชุมพร มีมากกว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ขนาดของผลมะพร้าวของทับสะแก ผลจะใหญ่กว่ามะพร้าวของจังหวัดชุมพร แต่จำนวนผลจะน้อยกว่าจังหวัดชุมพร

คุณวิไลวรรณ อธิบายข้อดีของการปลูกมะพร้าวแบบผสมผสานว่า นอกจากจะให้ความร่มรื่น และให้ความชื้นในสวนมะพร้าวแล้ว จะสังเกตว่าศัตรูมะพร้าวจะน้อยลง เนื่องจากเวลาที่เราปล่อยแตนเบียนไปกำจัดหนอนหัวดำหรือแมลงดำหนาม แตนเบียนสามารถมีชีวิตอยู่ได้เพราะมีความชื้นจะช่วยกำจัดศัตรูมะพร้าวได้ดี แต่ถ้าเป็นสวนมะพร้าวที่ปลูกเชิงเดี่ยว เช่นสวนมะพร้าวแถบจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การปล่อยแตนเบียนในสภาวะร้อนจัด แตนจะไม่สามารถมีชีวิตในธรรมชาติได้ ทำให้ศัตรูมะพร้าวไม่ถูกเบียนให้ตาย ยังมีชีวิตอยู่สร้างความเสียหาย ทำลายมะพร้าวของเกษตรกรต่อไป

ดังนั้นจึงอยากให้เกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวลักษณะพืชเชิงเดี่ยวหันมาทำสวนมะพร้าวแบบผสมผสาน ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล และไม้พุ่มไว้ในสวนมะพร้าวบ้างเพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้กับสวนมะพร้าวของเกษตรกรเอง ในกรณีนี้อดีตกำนันตำบลแสงอรุณ (นายประเวศน์ รุ่งรัศมี) ผู้ที่ผลิตและปล่อยแตนเบียนในสวนมะพร้าวของตนเอง ได้แบ่งปันประสบการณ์ให้นักวิชาการฟังว่า เมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาในการกำจัดแมลงดำหนาม ด้วยการปล่อยแตนเบียนในสวนของตนซึ่งมีการปลูกไม้ร่มเงา กับสวนของเพื่อนบ้านที่ปลูกมะพร้าวเพียงอย่างเดียว พบว่า สวนของเพื่อนบ้านต้องปล่อยแตนเบียนอย่างต่อเนื่องนานกว่าสวนของตน กว่ากำจัดแมลงดำหนามให้ลดลงได้

ไม้พุ่มในสวนมะพร้าวที่เกษตรกรสามารถปลูกได้และสามารถเป็นรายได้เสริมของเกษตรกร ได้แก่ ขมิ้นชัน มันเทศ ชะอม ผักเหลียง ข้าเหลียง เมื่อมีการรดน้ำให้ปุ๋ยแก่พืชเหล่านี้ ต้นมะพร้าวก็ได้รับปุ๋ยและน้ำไปด้วย

การปลูกพืชผักอื่น ๆ ร่วมในสวนมะพร้าว

คุณวิไลวรรณแนะนำว่าถ้าเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวที่ทับสะแกหรือที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์หากเลี้ยงวัวในสวนมะพร้าวก็ควรที่จะปลูกหญ้าอาหารสัตว์ เช่น หญ้าเนเปียร์หรือหญ้ากินนีไว้ในสวนมะพร้าว นอกจากจะเป็นพืชคลุมดินแล้วยังเป็นอาหารของวัว เมื่อรดน้ำในแปลงหญ้าก็จะให้ความชุ่มชื้นแก่ดิน เป็นการเพิ่มความชื้นสัมพัทธ์ในสวน และมะพร้าวก็น่าจะได้ประโยชน์ไปด้วย เพราะหากความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ (อากาศแห้ง) จะเพิ่มการคายน้ำ แต่ในทางตรงข้าม จะช่วยให้การคายน้ำเป็นไปตามปกติ ต้นมะพร้าวยังได้รับแร่ธาตุ ถ้าต้องการให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวในพื้นที่อาศัยน้ำฝน ลองหันมาทำสวนมะพร้าวแบบผสมผสานกับพืชอื่นดังกล่าวข้างต้นดูบ้าง

การปลูกพืชผสมผสานนี้ เป็นการปรับสภาพอากาศในสวนมะพร้าว หรือที่เรียกกันว่า micro-climate เนื่องจากอากาศและอุณหภูมิ เป็นปัจจัยสำคัญในการเจริญเติบโตและการออกดอกออกผล ในประเทศศรีลังกามีการรณรงค์ให้เกษตรกร ปลูกพืชเสริมในสวนมะพร้าว เพื่อไกล่เกลี่ยเป็นปุ๋ยพืชสด และปรับสภาพอากาศในสวนให้เอื้อต่อการติดผลมะพร้าวและเอื้อต่อการเกิดชีววิถี แมลงศัตรูมะพร้าวจะถูกเชื้อปฏิปักษ์ทำลาย ช่วยลดการทำลายของแมลงศัตรู ต้นมะพร้าวมีความสมบูรณ์และติดผลผลิตดี

ทำใบปลุกมะพร้าวจึงต้องใส่เกลือ

คำถามนี้เกษตรกรมักไม่มีคำตอบ เพราะเป็นการใส่เกลือที่ทำตามต่อ ๆ กันมา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เกษตรกรมักนำกากน้ำปลาที่มีความเค็มอยู่แล้วไปใส่ในสวนมะพร้าวปีละครั้ง โดยตัดหวานไปพร้อมกับการไถกลบ การทำเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องใส่เกลือ

คุณวิไลวรรณ อธิบายว่า ตามคำแนะนำการปลูกมะพร้าว ได้แนะนำให้ใส่เกลือ 1 กก./ต้น/ปี เฉพาะในพื้นที่ปลูกมะพร้าวที่ห่างไกลทะเลมากกว่า 50 กิโลเมตร และไม่แนะนำให้ใส่หากเป็นดินเหนียว เพราะจะทำให้เกลือละลายช้า อาจมีผลตกค้าง เมื่อดินมีความเค็มจะแก้ไขยาก ปัจจุบันเกษตรกรเริ่มทำตามบ้างแล้ว แต่บางรายยังไม่เข้าใจ ใส่มากกว่าคำแนะนำ การใส่ในปริมาณ 1 กก./ต้น/ปี นี้ เมื่อฝนตก เกลือจะถูกชะล้างและต้นมะพร้าวได้แร่ธาตุไปใช้ แต่หากใส่มากเกินไป อาจมีผลตกค้างได้ ทั้งนี้เกษตรกรควรมีการสุ่มเก็บตัวอย่างดินสวนของตนเองอย่างน้อย 1 ครั้งต่อ 5 ปี ซึ่งผลการวิเคราะห์ดินนี้ จะเป็นแนวทางในการใส่ปุ๋ยว่าจะเพิ่มหรือลดปุ๋ยตัวใด ส่งผลต่อการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตอีกด้วย

เกลือแกงหรือโซเดียมคลอไรด์ ประกอบด้วย ธาตุโซเดียม และธาตุคลอไรด์ หากใส่เกลือ หรือขี้เคน นากเกลือ หรือ กากน้ำปลา เมื่อฝนตกลงมา โซเดียม ซึ่งมีอนุภาคเท่า ๆ กับโพแทสเซียม จะส่งผลให้ต้น มะพร้าวดูดโพแทสเซียมในดินขึ้นมาเพิ่ม ส่วนคลอไรด์ มีผลทำให้เนื้อมะพร้าวหนาขึ้น ผลิตเป็นมะพร้าวอย่าง ได้น้ำหนักมากขึ้น จากผลการวิจัยในประเทศฟิลิปปินส์ พบว่าการใส่เกลือซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่ราคาสูงมาก ช่วยให้ผลผลิตมะพร้าวอย่าง (copra) ต่อดัน และ น้ำหนักผลมะพร้าวต่อลูกเพิ่มขึ้น มีการใส่เกลือให้ มะพร้าวในพื้นที่ 170,000 เฮกตาร์ หรือประมาณ 8 ล้านต้นมะพร้าว ผลผลิตมะพร้าวเพิ่มขึ้น 125% เปรียบเทียบกับสวนที่ไม่ได้ใส่ ปัจจุบันรัฐบาลฟิลิปปินส์ ยังได้ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวที่เข้าร่วม โครงการปลูกมะพร้าวทดแทน (replanting program) โดยรัฐบาลแจกเกลือให้ไปใส่ต้นมะพร้าวเพื่อเพิ่ม ผลผลิต

คลอไรด์ ช่วยในการสังเคราะห์แสง และ โพแทสเซียมเป็นธาตุอาหารที่ช่วยในเรื่องการเพิ่มความหวานของน้ำมะพร้าว

แร่ธาตุที่สำคัญต่อมะพร้าว อีก 2 ตัว ได้แก่ แมกนีเซียม และ โบรอน หากขาดโบรอนใบมะพร้าวจะมีอาการใบย่น ควร ใส่ธาตุโบรอนเพื่อช่วยในการติดผลผลิต ส่วนแมกนีเซียมเป็น องค์ประกอบของคลอโรฟิลล์ มีบทบาทในการสร้างอาหารและ โปรตีน เราแนะนำให้ใส่กีเซอริไรต์ให้มะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว ปีละ 1.5 กก.ต่อดัน ควรใส่ต้นฝน เพื่อให้มีการนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การปรับโครงสร้างดิน เพื่อให้ต้นมะพร้าว นำปุ๋ยไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรใส่ปุ๋ยควบคู่กับปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยคอก ถ้าเกษตรกรต้องการจะเสริมธาตุอาหารบางตัว ก็ จะขอแนะนำให้เกษตรกรชาวสวนมะพร้าวใช้ปุ๋ยเชิงเดี่ยว ซึ่ง จะช่วยประหยัดการใช้ปุ๋ย เกษตรกรควรเก็บตัวอย่างดินส่ง วิเคราะห์เพื่อจะรู้ว่าดินในสวนมะพร้าวของเราขาดธาตุอะไร และมีธาตุอะไรอยู่ในดิน เราก็จะใส่ปุ๋ยที่ขาดเท่านั้น ดังนั้นการ วิเคราะห์ดินจะทำให้เราประหยัดงบประมาณในการซื้อปุ๋ยได้ อีก คุณวีไลวรรณ กล่าว

สนใจปรึกษาและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

- สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร โทร 0 2579 0583
 - ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร เลขที่ 70 หมู่ 2 ต.วิสัยใต้ อ.สวี จ.ชุมพร 86130 โทร.077 556 073 โทรสาร. 077 556 026
- ขอขอบคุณข้อมูล/ภาพ : ศวส.ชุมพร และ สถาบันวิจัยพืชสวน

เกษตรและอาหาร หลังโควิด-19

อังคณา สุวรรณภู

เป็นธรรมดาของการประเมินสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม จะประเมินออกมาอย่างน้อย 2 ลักษณะ คือ best case scenario กับ worst case scenario เช่นเดียวกับสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ผู้เชี่ยวชาญบางท่านประเมินว่าสถานการณ์ที่ดีที่สุดที่เป็นไปได้น่าจะเป็นไตรมาสแรกของปี 2564 โดยคาดว่าจะมีวัคซีนออกมาใช้ได้อย่างแพร่หลาย และจะเริ่มควบคุมสถานการณ์การระบาดได้ และอีกฝั่งที่มองว่าหากสถานการณ์ไม่เป็นตามคาด เควธร้ายที่สุดคงต้องอยู่กับเชื้อไวรัสนี้ไปอีกนานอย่างน้อยเป็นปี อาจยาว ๆ ไปถึงปี 2565 กว่าสถานการณ์จะพลิกกลับขึ้นมาเป็นปกติเหมือนกับสถานการณ์ก่อนที่จะเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าว เรียกว่าทุกคนต้องปรับตัวให้เข้ากับความเป็นปกติกัน

ถึงแม้ว่าสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 จะพัฒนาไปเช่นใด สิ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลงคือการบริโภคอาหารของผู้คนบนโลกใบนี้ก็ยังคงอยู่ การค้าสินค้าเกษตรและอาหารยังต้องหมุนกันต่อไป และไม่สามารถทำเหมือนเช่นที่เคยทำกันมาก่อนเกิดการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ช่วงการติดเชื้ในโรงงานผลิตอาหาร ตลาดค้าส่ง-ค้าปลีกสินค้าเกษตรและอาหารยังมีมาให้ได้ยืนเป็นระยะ จากมุมมองนี้ของโลก จนชวนให้หวั่นใจ การคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศจะไม่สามารถเปิดทำการได้เต็มที่ ห่วงโซ่อาหารที่ก่อนหน้านี้ต่อกันได้ยาว ๆ หดสั้นลงไปจนผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายปรับตัวกันไม่ทัน การผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรและอาหารจะหมุนต่อไปได้อย่างไรเป็นประเด็นที่สังคมโลกให้ความสนใจ เพราะในที่สุดแล้วเงินทองคือมายา ข้าวปลาต่างหากคือของจริง

“ฉีกซอง” ในเดือนสิงหาคม ท่ามกลางการระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ในหลาย ๆ ประเทศ ขอนำท่านผู้อ่านไปติดตามการคาดการณ์ของการค้าสินค้าเกษตรและอาหาร หลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 เป็นอย่างไรโปรดติดตาม

บทเรียนสำคัญของโลก

อันที่จริงแล้ว สิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ ต่างก็มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง เป็นการพัฒนาเพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ตนเอง เช่นเดียวกับไวรัสโคโรนา (Coronavirus) ไวรัสดังกล่าวถูกค้นพบครั้งแรกในปี 1960 แต่ยังไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างชัดเจนว่ามาจากที่ใด มีลักษณะพิเศษที่สามารถติดเชื้อได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์ ปัจจุบันมีการค้นพบไวรัสสายพันธุ์นี้แล้วทั้งหมด 6 สายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้เป็นสายพันธุ์ที่ยังไม่เคยพบมาก่อน คือ สายพันธุ์ที่ 7 จึงถูกเรียกว่าเป็น “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่” และภายหลังถูกตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โควิด-19” (COVID-19)

การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2562 ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน คาดว่าน่าจะเริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม 2562 หรือก่อนหน้านั้นไม่เกินเดือนพฤศจิกายน 2562 พบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในปลายเดือนธันวาคม 2562 ผู้ติดเชื้อกลุ่มแรกจำนวนมากมีความเชื่อมโยงกับตลาดค้าอาหารทะเลหาวหนานมาก่อน จึงแสดงให้เห็นว่าไวรัสดังกล่าวน่าจะเริ่มต้นกำเนิดมาจากสัตว์ เริ่มแรกไวรัสที่ก่อให้เกิดการระบาดนั้นรู้จักกันในชื่อ SARS-CoV-2 ซึ่งเป็นไวรัสใหม่ที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับไวรัสโคโรนาในค้างคาว ไวรัสโคโรนาในลิง และไวรัสโคโรนาสายพันธุ์

กลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง โดยเชื่อว่าไวรัสอาจมีต้นกำเนิดมาจากค้างคาวในสกุลค้างคาวมงกุฎ สำหรับรายแรกสุดที่มีรายงานในวันที่ 1 ธันวาคม 2562 เป็นบุคคลที่ไม่ได้มีการสัมผัสกับตลาดค้าอาหารทะเลหาวหนานหรืออีก 40 คนที่เหลือของกลุ่มผู้มีอาการครั้งแรกจากไวรัส ในขณะที่ 2 ใน 3 ของกลุ่มแรกนี้พบว่ามีความเชื่อมโยงกับตลาดสดดังกล่าว ก่อนที่การระบาดจะขยายออกไปอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งในวันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลกจึงได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่วโลก ในวันที่ 11 มีนาคม 2563 ตัวเลขล่าสุด ณ วันที่เขียนต้นฉบับ (31 กรกฎาคม 2563 เวลา 13.00 น.) มีผู้ติดเชื้อยืนยันแล้วมากกว่า 17.48 ล้านคน ใน 210 ประเทศและดินแดน มีผู้เสียชีวิตจากโรคระบาดแล้วมากกว่า 676,000 คน และมีผู้หายป่วยแล้วมากกว่า 10.73 ล้านคน ในขณะที่รายงานของประเทศไทย มีสถิติผู้ติดเชื้อยืนยันสะสมรวม 3,304 คน เสียชีวิต 58 ราย และหายป่วยแล้ว 3,111 ราย ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลาย ๆ ประเทศที่มีการจัดการโรคระบาดครั้งนี้ได้ดี จนได้รับคำชมเชยจากองค์การอนามัยโลกและนานาชาติ

ลักษณะอาการ

ปวดหัว

ไอหรือจาม

มีไข้สูง

หายใจติดขัด

ผลของโควิด-19

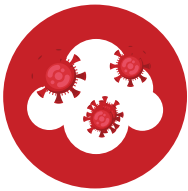
ผู้เขียนมีโอกาสดำเนินการอ่านรายงานของสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี ซี เกี่ยวกับผลการประชุม FAO Insights on Agricultural Trade and Markets during Covid-19 รายงานดังกล่าวเป็นการสรุปผลจากการประชุมในลักษณะที่เรียกว่า webinar ตามแนวของการจัดประชุมสัมมนาในรูปแบบของ new normal ซึ่งจัดโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ หรือ FAO เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2563 ที่ผ่านมา มีประเด็นหลายประเด็นที่น่าสนใจและน่าขบคิดกัน โดยเฉพาะสำหรับประเทศไทยของเราที่เป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารที่สำคัญของโลก

การจัดประชุมครั้งนี้ FAO มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของเชื้อไวรัส Covid-19 ต่อตลาดและการค้าสินค้าเกษตร การจัดหาอาหารแก่ประชากรโลก ราคาอาหาร และเรียนรู้เกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่เมื่อปี 2009 (The Great Recession of 2009) กับการปิดเมืองครั้งใหญ่ในปี 2020 (The Great Lockdown of 2020) ซึ่งวิทยากรในครั้งนี้นี้ ประกอบด้วย Mr. Boubaker Ben-Belhasen , Director of the Trade and Markets Division, FAO บรรยายในประเด็น การดำเนินงานด้านการค้าและการตลาดสินค้าเกษตรของ FAO วิทยากรอีกท่านเป็นตัวแทนของ WTO Mr. Edwini Kessie , Director of Agriculture and Commodities บรรยายในประเด็นที่ WTO ดำเนินการและวิทยากรท่านสุดท้าย คือ Mr. Josef Schmidhuber, Deputy Director in the Trade and Markets Division, FAO ซึ่งเป็นผู้เปรียบเทียบระหว่างสภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่เมื่อปี 2009 กับการปิดเมืองครั้งใหญ่ในปี 2020

การแพร่เชื้อ

การสัมผัสกับผู้ป่วย

ละอองเสมหะจากการไอ

อาหารหรือวัตถุที่ปนเปื้อน

ลักษณะการแพร่เชื้อของไวรัสชนิดนี้ มีการแพร่เชื้อระหว่างคนในลักษณะเดียวกับไข้หวัดใหญ่ โดยผ่านการติดต่อจากละอองเสมหะจากการไอ ระยะระหว่างการสัมผัสเชื้อและมีอาการโดยทั่วไปแล้วอยู่ที่ 5 วัน แต่มีช่วงพักตัวอยู่ระหว่าง 2 ถึง 14 วัน อาการที่พบบ่อย ได้แก่ มีไข้ ไอ และหายใจลำบาก ภาวะแทรกซ้อนอาจรวมไปถึงปอดบวมและกลุ่มอาการหายใจลำบากเฉียบพลัน โดยยังไม่มียาที่รักษาที่ได้รับอนุญาตหรือยาต้านไวรัสจำเพาะ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการวิจัยและพัฒนา ดังนั้นการรักษาจึงมุ่งไปที่การจัดการกับอาการ และรักษาแบบประคับประคอง มาตรการป้องกันที่มีการแนะนำ คือ การล้างมือ การอยู่ห่างจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะกับบุคคลที่ป่วย การติดตามอาการและกักตนเองเป็นเวลา 14 วัน ในกรณีที่สงสัยว่าตนเองติดเชื้อ การควบคุมการระบาดดังกล่าว ส่งผลให้มีการนำมาตรการจำกัดการเดินทาง การท่องเที่ยว การกักกันการห้ามออกจากสถานเวลาการค้า การยกเลิกการจัดงาน และการปิดสถานศึกษา เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ซึ่งสิ่งที่ตามมา คือ ความไม่มั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ อาการกลัวคนแปลกหน้า การเหยียดเชื้อชาติชาวจีนและชาวเอเชีย ตะวันออก การแพร่กระจายของข้อมูลที่ผิด ๆ และทฤษฎีสมคบคิดเกี่ยวกับไวรัส สถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในครั้งนี้ จึงเป็นบทเรียนสำคัญของชาวโลกที่ต้องถอดถอดเพื่อจะผ่านวิกฤตินี้ไปด้วยกัน

ประเด็นการดำเนินงานของ FAO กับการค้าและการตลาดของสินค้าเกษตรและอาหาร วิทยาการได้ให้ข้อมูลของ FAO ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน คือ การพัฒนาเครื่องมือการเฝ้าระวังหลายรูปแบบ เครื่องมือที่สำคัญที่ยกมาเป็นตัวอย่าง ได้แก่ The Agricultural Market Information System (AMIS) เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลราคาสินค้าเกษตรทั่วโลก ครอบคลุมสินค้าหลัก 4 ประเภท ได้แก่ ข้าวสาลี ข้าว ข้าวโพด และถั่วเหลือง โดยมีผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินสถานการณ์ เผยแพร่ในชื่อของ Market Monitor ครอบคลุมทั้งทางด้านราคา ปริมาณ ผลผลิต ความต้องการ สถานการณ์การผลิต นโยบายของประเทศที่สำคัญ ตลาดอนาคต ซึ่งบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ โดยเข้าไปที่ www.amis-outlook.org

เครื่องมือของ FAO อีกอย่าง คือ Global Information and Early Warning System (GIEWS) เป็นระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์และรายงานเกี่ยวกับการจัดหาและความต้องการอาหารทั่วโลก หลังจากที่มีวิกฤตด้านอาหารของโลกตั้งแต่ปี 1971 ระบบดังกล่าวถือว่าเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลการผลิตอาหารและความมั่นคงของอาหารตั้งแต่ระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก โดยจะทำการแจ้งเตือนผู้นำของประเทศนั้น ๆ ให้ทราบถึงภัยคุกคามทางด้านอาหารที่อาจเกิดขึ้น เพื่อสามารถดำเนินการมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทันที่ อีกระบบหนึ่งที่ FAO ใช้คือ Food Price Monitoring and Analysis (FPMA) เป็นระบบที่ติดตามราคาสินค้าเกษตรและอาหารทั้งภายในและภายนอกประเทศ เครื่องมือของ FAO ชนิดสุดท้ายที่น่าเสนอ คือ Aglink-Cosimo model เป็นระบบที่ใช้ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของนโยบายและสถานการณ์ ประเมินการเกิดใหม่ การพัฒนาของตลาด และปัญหาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้นำประเทศรวมทั้งสถาบันต่าง ๆ นำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย

WORLD TRADE ORGANIZATION

สำหรับประเด็นของ WTO ซึ่งเป็นองค์กรที่มีภารกิจหลักในด้านการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น จึงรับผิดชอบด้านการเจรจาการค้าเพื่อหาแนวทางการยุติข้อพิพาทและทบทวนพิจารณานโยบายการค้าของประเทศสมาชิก รวมถึงให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคให้กับประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก WTO และประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ภายใต้หลักการไม่แบ่งแยกชาติพันธุ์ ซึ่งเกี่ยวพันไปกับการค้าสินค้าเกษตรและอาหาร ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาเปิดตลาด การสนับสนุนด้านการเงินภายในประเทศ การแข่งขันด้านการส่งออก การตั้งข้อห้ามในการส่งออก และการพิจารณามาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช หรือ SPS (Sanitary and Phytosanitary Measures) ดังนั้น ในบทบาทของ WTO จึงมีการใช้มาตรการทางการค้าเพื่อสนับสนุนให้มีความโปร่งใสมากขึ้น พยากรณ์สถานการณ์ทางการค้าและสร้างตัวชี้วัดทางการค้า จัดตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และร่วมทำงานกับ FAO/Codex เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถิติและการช่วยเหลือทางเทคนิคเกี่ยวกับความปลอดภัยอาหารและมาตรการ SPS

ในส่วนของมุมมองระหว่างสภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่เมื่อปี 2009 กับการปิดเมืองครั้งใหญ่ในปี 2020 มีประเด็นที่น่าสนใจหลัก ๆ 4 ประเด็น คือ การลดต่ำลงของ GDP โดยคาดการณ์ว่า ปี 2020 ค่า GDP จะลดต่ำลงกว่าร้อยละ 3 ในขณะที่ปี 2009 ค่า GDP ลดต่ำลงร้อยละ 0.1 และเกิดผลกระทบเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วในกลุ่ม OECD เท่านั้น (Organization for Economic Co-operation and Development) ในขณะที่ประเทศในกลุ่มรายได้ต่ำได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่มาก แต่เหตุการณ์ปี 2020 ส่งผลกระทบต่อทุกประเทศ ถึงแม้ว่าบทเรียนจากปี 2009 จะทำให้แต่ละประเทศสามารถรับมือกับวิกฤติทางการเงินได้ดี แต่ไม่ได้เกิดขึ้นได้กับทุกประเทศ ยิ่งประเทศที่พึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก ยิ่งเป็นปัญหามากขึ้น เนื่องจากการหยุดให้บริการทางการขนส่งทุกประเภท ประมาณกันว่าค่า GDP โลกที่ลดต่ำลงร้อยละ 3 จะทำให้เกิดการสูญเสียคิดเป็นเงินราว 9 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ

ประเด็นต่อมา คือ การกักตุนสินค้าเกษตรในช่วงการปิดเมืองครั้งใหญ่ จะเห็นว่าปริมาณสต็อกสินค้าเกษตรพวกธัญพืช เพิ่มมากขึ้นในบางประเทศ เช่น จีน สหรัฐอเมริกา อินเดีย และสหภาพยุโรป ข้อดี คือ ทำให้มีอาหารเพียงพอที่จะเลี้ยงคนในประเทศ แต่ข้อเสียคือประเทศที่กักตุนอาหารเหล่านี้ไว้ หากเกิดปัญหาการขาดแคลนอาหารจริง ๆ จะมีนโยบายในการช่วยเหลือประเทศอื่นอย่างไร สำหรับประเด็นที่ตามมาคือ ราคาสินค้าเกษตรหดตัวแต่ยังเป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ข้าวโพด น้ำตาล และน้ำมันพืช ราคาหดตัวลงกว่าช่วงปี 2009 แต่ความต้องการยังมีอย่างต่อเนื่อง ประเด็นสุดท้ายคือ ราคาขนส่งสินค้าในปี 2020 ลดต่ำกว่าปี 2009 เนื่องจากการปิดเมือง ทำให้ปริมาณเรือที่ทำหน้าที่ขนส่งสินค้ามีปริมาณน้อย การนำเข้า-ส่งออกสินค้าหดตัวราคาสินค้านำเข้ามีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากมีสินค้าไม่เพียงพอ กับความต้องการ นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการปิดเมืองปี 2020 คือราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ลดต่ำลง และทั้งราคาปุ๋ยที่ลดต่ำลง ซึ่งจะส่งผลต่อการทำการเกษตร รวมทั้งค่าเงินของประเทศต่าง ๆ ลดลงไปด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อการส่งออก ประเด็นหลังผู้เขียนไม่แน่ใจนัก เพราะค่าเงินบาทของไทยยังคงแข็งแกร่งจนน่าตกใจ

ผู้แทน FAO ได้ย้ำประเด็นที่รัฐบาลของแต่ละประเทศมีการใช้ข้อจำกัดในการส่งออก เช่น การห้ามส่งออก การจำกัดการส่งออก การขึ้นภาษี หรือการลดภาษีนำเข้า ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แนวทางที่ FAO แนะนำ คือ รัฐบาลแต่ละประเทศควรหลีกเลี่ยงการใช้มาตรการตั้งข้อจำกัดทางการค้า และปฏิบัติตามคำแนะนำระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการเดินทางอย่างปลอดภัย เพื่อให้ห่วงโซ่การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารสามารถดำเนินต่อไป ลดการหยุดชะงักของการผลิตอาหารและส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารของโลกในภาพรวม

ความไม่แน่นอน?

ณ เวลาที่เขียนต้นฉบับ ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ภายในประเทศ นับว่าอยู่ในภาวะที่สามารถควบคุมได้ แต่สถานการณ์การแพร่ระบาดทั่วโลกยังไม่สามารถระบุได้ว่าสิ้นสุดเมื่อใด เพราะหลาย ๆ ประเทศ ยังมีการระบาดระลอกสอง ระลอกสาม ตามมา ในขณะที่การพัฒนาวัคซีนในกลุ่มประเทศผู้นำหลาย ๆ ประเทศเข้าสู่การทดลองในมนุษย์ รอลุ้นกันว่า จะสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่

ในด้านการค้าสินค้าเกษตรและอาหาร ผลจากการปิดเมืองครั้งใหญ่ในช่วงไตรมาส 1-2 ที่ผ่านมา การค้าระหว่างประเทศมีการปรับตัวไปมาก ไม่น่าเชื่อว่าผลดังกล่าว ทำให้ตู้คอนเทนเนอร์ที่ขนส่งสินค้าระหว่างประเทศตักค้างยังท่าเรือต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะท่าเรือของจีน เกิดปัญหาการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ แรงงานไม่เพียงพอในการขนส่งสินค้า กระทบให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการขนถ่ายสินค้า สินค้าตักค้างเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนในการขนส่งเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการหยุดทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามมาตราการการป้องกันการแพร่ระบาด ส่งผลให้การดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ SPS แตกต่างไปจากเดิม ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนระบบการตรวจสอบการขยายตัวของการใช้ไบรรับรองอิเล็กทรอนิกส์ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งในส่วนของการนำเข้าสินค้าพืชจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มวิชาการ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร พบว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม - 24 กรกฎาคม 2563 มีการนำเข้าสินค้าพืช ณ ด่านตรวจพืช รวมประมาณ 158,000 shipment แยกเป็น ทางเรือ 95,000 shipment ทางบก 45,000 shipment ทางอากาศ/ไปรษณีย์ 18,000 shipment เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 พบว่าจำนวน shipment รวมไม่แตกต่างกันมาก โดยการนำเข้าทางอากาศ/ไปรษณีย์ ลดลงกว่าร้อยละ 30 ซึ่งเป็นไปตามมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ดังที่กล่าวมา แต่ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าความต้องการบริโภคสินค้าพืชไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในสถานการณ์ปกติ

สิ่งที่น่าสนใจประเด็นหนึ่ง คือ ห่วงโซ่อาหารที่สั้นลง ในภาวะที่การควบคุมการระบาดทั่วโลกยังไม่สามารถดำเนินการได้ เราคงไม่เห็นการผลิตสินค้าที่มีองค์ประกอบมาจากหลายแหล่งกำเนิด เพราะข้อจำกัดของการขนส่งระหว่างประเทศเป็นสำคัญ หากแต่ว่าประเด็นนี้อาจไม่กระทบกับการผลิตของไทย เนื่องจากประเทศของเราเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก สามารถผลิตอาหารได้เพียงพอต่อความต้องการของคนในชาติ และมากพอที่จะส่งออก โดย EXIM BANK ให้ความเห็นว่าการส่งออกของไทยจะขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง ทั้งในช่วงก่อนและระหว่างโควิด-19 ระบาด เป็นสินค้ากลุ่มเกษตรและอาหาร เพราะผู้ประกอบการไทยมีความเชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับในเรื่องคุณภาพ นอกจากนี้สินค้าอุตสาหกรรมหลายชนิดจะเป็นที่ต้องการมากขึ้น เพื่อตอบสนองกระแส Social Distancing และกระแสใส่ใจสิ่งแวดล้อม ปัจจัยดังกล่าวเป็นเครื่องยืนยันว่าประเทศไทยมีภูมิทัศน์และมีความศักยภาพในสินค้าเหล่านี้ ประเด็นในเชิงนโยบาย จึงอยู่ที่การสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้าง Branding ให้สินค้าไทยกลุ่มนี้กลายเป็นสินค้าในใจของผู้บริโภคทั่วโลกที่เน้นคุณภาพมากกว่าราคา รวมถึงการส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและจำหน่ายสินค้าเหล่านี้ โดยเฉพาะเพื่อตอบสนองกระแสความมั่นคงด้านอาหารและสุขภาพที่มีมากขึ้นในปัจจุบัน

ในที่สุดแล้ว แม้ว่าสถานการณ์จะเป็นอย่างไร ภาคการเกษตรของไทยยังคงเป็นฐานที่มั่นที่สำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้ขับเคลื่อนได้ต่อไป ขึ้นกับว่าทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะมองเห็นโอกาสดังกล่าวหรือไม่ และการกระจายผลประโยชน์จะตกถึงมือผู้ผลิตของเราอย่างน้อยเพียงใด เงินทองคือมายา ข้าวปลาคือของจริง

ขอบคุณข้อมูล : องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรมควบคุมโรค สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. EXIM Bank สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

คำถามฉีกซอง

พบกับไบนันท์
สวัสดิ์...อีกคน

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวพลัสฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

E-mail ang.moac@gmail.com

พลัส 15

ฉบับที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2563

การพัฒนา Generation Y เพื่อรองรับการขับเคลื่อนประเทศ

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือ สศช. เป็นสถาบันที่สร้างขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2561 มีหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรี ในปี 2562 สศช. ได้จัดทำรายงานภาวะสังคมไทยโดยภาพรวมขึ้น ซึ่งมีข้อมูลในส่วนของการพัฒนา Generation Y เพื่อรองรับการขับเคลื่อนประเทศที่กำลังเป็นที่สนใจเพราะประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยในอีก 3 ปีข้างหน้า กองบรรณาธิการจดหมายข่าวผลิใบฯ เห็นว่าเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถทำให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เตรียมตัวและวางแผนในเรื่องของกำลังคน จึงได้นำมาสรุปเสนอในฉบับนี้

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยตั้งแต่ปี 2548 และจะเป็นสังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี 2566 โดยจะมีผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินร้อยละ 20 ขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง โดยที่คนรุ่นใหม่หรือคน Generation Y (Gen Y) ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนที่ปัจจุบันอายุ 20 - 40 ปี จะมีสัดส่วนในวัยแรงงานมากที่สุดจึงเป็นกลุ่มที่ถูกคาดหวังให้เป็นกำลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ และดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

จากรายงานภาวะสังคมไทยภาพรวมปี 2562 (ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ 2563) ของสำนักงานสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม ให้ข้อมูลไว้ว่าประเทศไทยมีระยะเวลาของการเปลี่ยนผ่านจากสังคมสูงวัยไปสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ค่อนข้างเร็ว แต่ยังมีเตรียมพร้อมรับมือค่อนข้างน้อย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

จากผลกระทบดังกล่าว ส่งผลให้ประชากร Gen Y ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด และกำลังเข้าสู่ตลาดแรงงานมีความสำคัญอย่างมากต่อการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยในปี 2560 มีสัดส่วนร้อยละ

43.6 และในอีก 20 ปีข้างหน้าจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 56.4 การเป็นวัยแรงงานกลุ่มใหญ่ของคน Gen Y ร่วมกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยเต็มรูปแบบทำให้คน Gen Y มีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในอนาคต

คน Gen Y จะเป็นแรงงานกลุ่มใหญ่ที่สุดของประเทศ เป็นแรงงานร้อยละ 43.6 ได้รับความศึกษาสูงชันมากกว่าคน Gen อื่น มีทักษะสูงเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยี มีพฤติกรรมการทำงานที่เน้นความเป็นอิสระในการทำงานและสามารถจัดระบบการทำงานเองได้ มีการใช้จ่ายสินค้าที่ไม่จำเป็นเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มการก่อหนี้เพิ่มขึ้น ขาดการตระหนักในเรื่องการวางแผนด้านการเงินในอนาคต จะแต่งงานช้าและให้ความสำคัญกับการมีบุตรน้อยลงและดูแลสุขภาพตัวเองน้อยลง

จากลักษณะของคน Gen Y ดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะการยกระดับศักยภาพคน Gen Y สู่อันดับเคลื่อนประเทศ คือ การพัฒนาระบบสนับสนุนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้คน Gen Y ให้สามารถดูแลบุตรและผู้สูงอายุได้ดีขึ้น ขณะที่ยังคงทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงหลักสูตร การส่งเสริมการยกระดับทักษะ (Up-skill) และการปรับเปลี่ยนทักษะ (Re-skill) รวมถึงทักษะอื่นที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่สอดคล้องกับการพัฒนา และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การสร้างความมั่นคงในชีวิต และการส่งเสริมให้มีสุขภาพที่ดี เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญที่มีศักยภาพมากขึ้นในการขับเคลื่อนประเทศต่อไป

ขอขอบคุณข้อมูล
สำนักงานสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

พบกับในฉบับหน้า
บรรณาธิการ Udomporn.s@doa.in.th

- เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป